

EESTI FOLKLOORINÕUKOGU SISULINE ARUANNE - TEGEVUSTOETUS 2015

Aruandeperioodil jätkus ja lõpeb folklooriliikumise arengukava 2012-2015 elluviimine. Tegevuskavas 2015 kavandatud tegevused korraldati koostöös mitmete tööruhmade ja paljude koostööpartneritega ning püstitatud eesmärgid täideti.

2015. aastat iseloomustab Rahvusvahelise pärimuspeo Baltica 2016 ettevalmistamine, vähemusrahvuste järjepidev ja aktiivsem kaasamine ning uutel alustel põhineva Eesti folkloorinõukogu arengukava 2016 – 2020 koostamine.

Eesmärk 1

Loodud on tingimused paikkondliku ja kogukondliku identiteedi tugevdamiseks.

1.1 Jätkus rahvakandlemängu traditsiooni kaardistamine ja jäädvustamine – alustatud 2012. aastal.

Kaardistatud on 45 mängijat üle Eesti, heli- ja videosalvestusi on üle 10 tunni üheteistkümnelt mängijalt Lõuna-Eestist, Saare- ja Virumaalt. Lisaks on leitud ja korrastatud mitmeid kandleid ning otsitud neile rakendust kohapeal.

Päkarauakandle päevad Rāpinas 7.- 8. augustil. Rahvakandle mängu traditsiooni tutvustasid Kaika suveülikoolis Tuule Kann, Juhan Uppin, Tarmo Kivisilla, Helen Kõmmus ja Ain Haas USA-st. Eriline tähelepanu oli Järveljalt pärit päkarauakandle mängijal Johannes Arikesel, kes valdab kohalikku mängustiili. Kontserdil mängiti tunnustatud pillimeeste ja pillimeistrite Aksel Tähnase ja Taavet Poska pillidel.

Rahvakannelde näitused toimusid Tallinnas märtsis EFNi üldkoosolekul ja detsembris Kloostri Aidas, osalesid nii pillimehed on vanade pillidega kui pillide omanikud, kokku ~100 inimest 18 kandlega.

1.2 Rahvusvahelise pärimuspeo Baltica 2016 meeskonna loomine ja pärimuspeo ettevalmistamine. Töörühma loomine, kuhu kuulub 9 inimest: Kati Taali, Krista Sildoja, Kristin Viljamaa, Siim Sarv, Merje Mürsepp-Kuntu, Ene Lukka-Jegikjan, Leanne Barbo, Birgitta Tints, Ahto Kaasik.

Ettevalmistav tegevus: regulaarsed koosolekud, kontseptsiooni väljatöötamine, eelpidude koordineerimine, koolituste korraldamine, vajalike juhendmaterjalide väljatöötamine ja levitamine.

Kuna Baltica 2016 toimub jaanipühade ajal, siis oli tähelepanu keskmes jaaniaja pärimus. Koolitused ja eelpeod korraldati maakondades koostöös vabatahtlike võrgustikuga. Eesmärk

kaardistada ja kaasata Balticale kõikide maakondade pärimuskultuuriga tegelevad rühmad ja üksiktegijad.

1.3 EFNi uue perioodi arengukava koostamise töörühma moodustamine. Moodustati 5-liikmeline töörühm Ragnar Siili juhtimisel ning koostati uutele põhimõtetele toetuv Eesti Folkloorinõukogu arengukava folklooriliikumise tugevdamiseks 2016 - 2020. Töörühmas osalesid: Kati Taal, Margit Salmar, Laura Liinat, Ene Lukka-Jegikjan, Merje Mürsepp-Kuntu. EFNi juhatus kinnitas arengukava jaanuari alguses.

1.4 Pärimuslike sündmuste korraldamine koostöö eesti Vabaõhumuuseumi ja Tallinna Rahvaülikooliga.

- **Laulupäeva „Vabadus laulda - metsast mereni ja kiigest kõrtsini“** korraldamine taasiseseisvuspäeval 20. augustil Eesti Vabaõhumuuseumis koostöös EVM, Tallinna ning Harjumaa pärimuslike seltsidega, osales ~120 inimest. Eesmärgiks taasiseseisvuspäeva tähistamise formaadi leidmine põhimõttel – isiklik osalus ühistegevuses.
- **Pärimuslikud pärastlõunad** perega jaanuar – detsember, 8 korda Tallinna Rahvaülikoolis, osales 68 inimest. Teemad lähtusid aastaajast ja pärimuslikest tähtpäevadest. Eestvedajad: Angela Arraste, Leanne Barbo, Ahto Kaasik, Kadri Mägi, Pärimuslaulu seltsing jt. Eesmärgiks perede ühistegevuse pärimuslikus aastaringis.
- Paastumaarjapäeva tähistamine koostöös EVM-iga 25. märtsil Eesti Vabaõhumuuseumis on saanud juba traditsiooniks, osales ~35 naist. Eesmärgiks naiste erinevate rollide teadvustamine ühistegevusena.

Eesmärk 2

Väärtustatud on Eesti ja maailma kultuuriline mitmekesisus

2.1 Rahvusvahelise pärimuspeo Baltica 2016 meeskonna ettevalmistav töö. Eesmärk väärtusta oma paikkonna jaaniaja pärimust (kombed, tavad, muusika, tants, pillimäng, jutuloome, toit ja rõivas).

2015. aastal toimus **17 eelpidu** 11 maakonnas ja Tallinnas. Eelpeod **jätkuvad** 2016. aastal.

11 maakonnas	17 eelpidu	osales 81 rühma	sh 71 uut rühma ja 20 üksikisikut	kokku 1781 in	sh 337 meest	sh 657 last	sh 154 noort
-----------------	---------------	--------------------	--	--------------------------------	-----------------	----------------	--------------------

Baltica koolitusi toimus 11 maakonnas, osales **219 inimest**. Koolitus koosnes 3 osast:

paikkondlik pärimuslik jaanipäev, jaani- ja suveaja laulude praktikum, BALTICA 2016 sisu ja korraldus.

Koolituse käigus kaardistati osalejate jaaniaja pärimust. Koolitused **jätuvad** 2016. aastal eelkõige kohalikele jaaniõhtute korraldajatele.

2.2 Vähemusrahvuste tööühma tegevus koostöös Eestimaa Rahvuste Ühenduse ja Eesti – Mordva Seltsiga. Tähelepanu keskmes vähemusrahvuste ühistegevused eestlastega eesti keeles. Tööühm tegutses Natalia Ermakovi juhtimisel toimekalt ja tulemuslikult. 8-le tööühma liikmele lisandus kaks uut liiget Ion Braga – Moldova-Rumeenia Kogukond Eestis Casa Mare, Integratsiooni ja Migratsiooni SA ja Einike Sooväli – Eesti Vabaõhumuuseumi Paljurahvuselise Eesti Keskuse juht.

Tööühma eestvedamisel korraldatud **sündmustel** osalesid 15 erineva rahvuse esindajad, kokku **335 inimest**:

- 17. jaanuaril slaavlaste ja nende naabruses elavate rahvuste traditsioonilise *koljada* pidamine Tallinna Õpetajate Majas,
- 21. veebruaril vastlapäeva tähistamine Toompeal,
- 14. juunil jaaniaja eelpidu Eesti Vabaõhumuuseumis,
- 2. novembril hingedepäeva tähistamine Tallinna Rahvaülikoolis,
- 12. detsembril jõuluaja eelpidu Tallinna Rahvaülikoolis.

26.-27. septembril vähemusrahvuste ja Jõgevamaa pärimuspäev „Kultuuriruumi rikkus“ Palamusel, osalesid baškiirid, ersad, udmurdid, marid, eestlased.

Tähistatud sündmustel pildistatud fotodest koostati **rändnäitus**, mis avati Tallinna Rahvaülikooli saalis Vene tänaval.

Tööühma eestvedamisel kaasati vähemusrahvused folkloorinõukogu poolt korraldatud sündmustel - Tallinna Merepäevade pärimuspäev, laulupäev „Vabadus laulda - metsast mereni ja kiigest kõrtsini“ Eesti Vabaõhumuuseumis.

2.3 Pulmakombestiku tööühma tegevus koostöös Eesti Kirjandusmuuseumiga. Lisaks pulmakombestiku õppepäevadele 21.-22. novembril Pärnus, leiti koostöös Eesti Rahvaluule Arhiiviga seitse uurijat, kes on valmis uurima ja tutvustama erinevate paikkondade pulmakombestikku, sest selle vastu on pulmakorraldajatel sügav huvi ning suur vajadus.

Eesmärk 3

Kõikides Eesti maakondades toimub erinevaid vanuse- ja sihtgrupe kaasav aktiivne folkloorialane tegevus

3.1 Töö liikmete ja vabatahtlike folkloorikuraatorite võrgustikuga: kuukirja koostamine ja levitamine, nõustamine, ühised koolitused ja sündmused.

3.2 Noortekoja tegevus

Noortekoja liikmed korraldasid üritusi/koolitusi ning täitsid koolide poolt tulnud tellimusi pärimuskultuuri tutvustamiseks lastele ja noortele. Kokku korraldati 16 erinevat üritust. Lisaks tegeleti pärimusainelise eesti mängu koostamisega koostöös folkloristidega.

Nimetus	Aeg	Koht	Tunde	Inimesi
Kolmekuningapäev	6.01.2015	Kiili lasteaed, 2 rühma	2	35
Taliharjapäev	14.01.2015	Lilleküla Gümnaasium	3	60
Pärimuskombestik	4.03.2015	Merekalda kool	1	20
Rahvariided	14.04.2015	Merekalda kool	1	20
Pärimusest mitut pidi koolitus	11.03.2015	Kiviõli Gümnaasium	5	17
Esivanemad ja peretraditsioonid	7.05.2015	Liivamäe lasteaed	2	20
Pärimuspäevad	1.06.2015	Iisaku Gümnaasium	4	38
Pärimuspäevad	1.06.2015	Tudulinna Põhikool	4	25
Pärimuspäevad	2.06.2015	Avinurme Gümnaasium	4	20
Merepäevad, lastega käsitöö + meisterdamine	18.07.2015	Tallinna Merepäevad	5	40
Peretraditsioonid	20.09.2015	Sanga-Tõnise talu, Pärnu	2	35
Mardipäev	9.11.2015	Tallinna Toomkool	2	42
Kadripäev	25.11.2015	Suure-Jaani Gümnaasium	2	115
Pärimuskombestik	26.11.2015	Tallinna Kaarli Kool	2	25
Pärimusest mitut pidi koolitus	4.12.2015	Peetri Gümnaasium	2	26
Pärimuspäev	22.12.2015	Viljandi Paalalinna Gümnaasium	4	22
Kokku			45	560

3. 3 EFN koolituskeskuse tegevus keskendus pärimuspeo Baltica 2016 ettevalmistamisele, 20-st korraldatud koolitusest oli 11 Baltica-sisuline. Toimunud 20 õppepäeval jagasid oma teadmisi, kogemusi ja praktikat 64 õpetajat, sh kohalikud asjatundjad.

	Nimetus	Aeg	Tunde	Inimesi	sh mehi
1	Pärnumaa pere- ja kohapärimus	17. veebr	4	15	0
2	Pärimuslik jaanipäev Läänemaal	7. märts	5	11	2
3	Pärimuslik jaanipäev Viljandimaal	11. märts	7	16	0
4	Pärimuslik jaanipäev Raplemaal	23. aprill	8	15	0
5	Pärimuslik jaanipäev Harjumaal	15. mai	6	16	2
6	Pärimuslik jaanipäev Põlva- ja Võrumaal	16. mai	6	12	0
7	Vähemusrahvuste pärimus	13. veebruar 14. märts	13	17	6
8	Baltica 2016 infopäev	11. veebruar	4	20	0
9	Pärimuskultuuri õhtuõpe I	I poolaasta	16	19	0
10	Pärimuskultuuri õhtuõpe II	II poolaasta	16	12	1
11	Pärimuslik jaanipäev Järvemaal	17. sept	6	18	0
12	Pärimuslik jaanipäev Valgemaal	23. sept	6	18	1
13	Pärimuslik jaanipäev Virumaal	24. sept	8	23	6
14	Pärimuslik jaanipäev Tartumaal	17. okt	8	18	4
15	Pärimuslik jaanipäev Hiiumaal	10.-11. okt	6	37	6
16	Vabatahtlike seminar Palamusel	26. sept	10	19	2
17	Pärimuspidu "Kultuuriruumi rikkus"	26. sept	4	100	15
18	Vähemusrahvuste retk Jõgevemaal	26. sept	6	7	1
19	Eesti pulmatraditsioonid 2	21.-22. nov	12	24	17
20	Udmurdi pärimus	23. nov	6	10	1
	Kokku		157	427	64

Eesmärk 4

CIOFF®i Eesti rahvusektsioon on aktiivne osaleja CIOFF®i maailmaorganisatsiooni töös

- Rahvusvaheline koostöö – EFN juhatuse esimees Kati Taal, kes on CIOFF International kongresside ja juhatuse koosolekute sekretär, osales CIOFFi juhatuse kevadkohtumisel märtsis Taiwanis ning CIOFFi maailmakongressil oktoobris Peruu. CIOFF Eesti Noortekoja esindajad osalesid Põhja-Euroopa sektori kevadkohtumisel maikuu Austrias.

Eesmärk 5

Pärimuskultuuri spetsialisti kutse andmine on hästi korraldatud ja tulemuslik

- Pärimuskultuuri spetsialisti kutse andmine (teavitustöö, nõustamine ja kutse andmine):
  - **Kati Taal** – pärimuskultuuri spetsialist tase 6
  - **Iraida Zahharova** - pärimuskultuuri spetsialist tase 6, vähemusrahvuste esindaja (tšuvaši pärimuskultuuri kandja)
  - **Veronika Meibaum** – pärimuskultuuri spetsialist tase 6, vähemusrahvuste esindaja (vene pärimuskultuuri kandja)

Eesmärk 6

EFN on ühiskonnas nähtav ja hinnatud folklooriliikumise katusorganisatsioon

Organisatsiooni jätkusuutlikkus

- Folkloorinõukogu 2015. aasta sisutegevus viitab jätkusuutlikkusele, palju oli uusi algatusi, uue suuna ja sisuga koolitusi, mis kõik aitavad kaasa FN arengule ja jätkusuutlikkusele.
- Folkloorikuraatorid - nende tunnustamine ning koolitamine, mis omakorda aitab maakondades FN tutvustada. Võimaldasime ühel kuraatoril saada pärimuskultuuri spetsialisti kutse tasuta.
- Rahvusvaheline tasand- Kati Taal esindas CIOFF Eestit väärilt nii ettekannete kui ka juhatuse koosolekute protokollimisega. Noortekoja töö korraldamisel rõhk noorte omaalgatusel, korraldades tegevusi lastele ja noortele üle Eesti. Noortekoja 12 liiget on pärit Harju-, Põlva-, Pärnu-, Rapla-, Saare-, Seto-, Viljandi- ja Võrumaalt ning Tallinnast.
- Pärimusekandjate ja valdkonna eestvedajate tegevuse tunnustamine. Vabatahtliku folkloorikuraatori stipendiumi sai 2015. aastal Alli Põrk (Pärnu linn). Mitmeid silmapaistvad eestvedajad esitati auhindade ja preemiate saamiseks Kultuurikapitali ja Kultuuriministeeriumisse.

- Eesti Folkloorinõukogu ja folklooriliikumise arhiivi (1987 – 2013) korrastamise lõpetamine.
- EFNi juhatuse liikmed on üle-eestiliselt tunnustatud spetsialistid ja folklooriliikumise eestkõnelejad. Toimus neli juhatuse koosolekut.
- Eesti Folkloorinõukogu üldkoosolekul osales 96 liiget. Vaata EFNi liikmed: http://www.folkloorinoukogu.ee/Liikmeskond_690
- Uuendati EFNi logo ja loodi uus rahvusvahelise pärimuspeo Baltica 2016 visuaalne identiteet: <https://www.facebook.com/folkloorinoukogu/?fref=ts> ja <https://www.facebook.com/balticaeesti/?fref=ts>

Tulemused:

- Üleriigilise koostöövõrgustiku arendamine ja tugevdamine ning laiendamine uute partneritega – uute liikmete värbamine;
- Folkloorialase tegevuse analüüsimine ja üldistamine
- Folkloorialase informatsiooni kogumine ja vahendamine;
- Laste- ja noortetöö on aktiivne ja tulemuslik, tagades folklooriliikumise jätkusuutlikkust, **kaasates süsteemselt lapsi ja noori pärimuskultuurialasesse tegevusse;**
- Üleriigiliste ja paikkondlike folkloorisündmuste toetamine folkloorikuraatorite, folkloorirühmade juhtide ja teiste valdkonnast huvitatud liikumises osalejate nõustamine ja tunnustamine;
- Folklooriliikumise arhiivi korrastamise lõpetamine.

Lisa

Vabatahtlikud folkloorikuraatorid 2016

✂ *Rahvakultuuri Keskuse rahvakultuuri spetsialist*

Tallinn	Birgitta Tints	Kultuurikorraldaja, Pärimuslaulu Seltsingu laulja
Harjumaa	Sandra Suurkask	Kultuurikorraldaja, Pärimuslaulu Seltsingu laulja
Tartu ja Tartumaa	Tiina Konsen	Pärimuskultuuri spetsialist (IV), Tiigi Seltsimaja töötaja
Pärnu	Alli Põrk	Pärnu Linnavalitsuse haridus- ja kultuuriosakonna rahvakultuuri peaspetsialist

Pärnumaa	✘ Aire Koop	
Hiiumaa	✘ Helle-Mare Kõmmus	
Ida-Virumaa	Merle Pikhoff	lisaku Rahvamaja juhataja, regilaulu ansambli "Silmaline" laulja
Jõgevamaa	Tiina Tegelman	Jõgeva Maavalitsuse haridus- ja sotsiaalosakonna peaspetsialist (kultuur ja noorsootöö)
Järvamaa	✘ Lili Välimäe	
Läänemaa	Kail Visla	Pärimusmuusikaõpetaja ja rahvamuusik
Lääne-Virumaa	✘ Pilvi Lepiksoo	
Põlvamaa	✘ Kati Taal	Pärimuskultuuri spetsialist (6 tase)
Raplamaa	✘ Mari Tammar	
Saaremaa	Mari Lepik	Pärimuskultuuri spetsialist (IV), regilauluansambli "Ammuker" juhendaja
Valgamaa	Koidu Ahk	Pärimuskultuuri spetsialist (III), muusikaõpetaja, rahvamuusik, regilauluansambli "Koidu tähed" ja mitmete rahvamuusika ühenduste juhendaja
Viljandimaa	✘ Krista Kalda	
Võrumaa	✘ Maie Pau	